

Zomerserie: **Geloof jij in de zomer?**
Geloven wij in elkaar?

Overweging 9 augustus 2015 – Hans Ernens

Lector: Thea van Deijl

Met muzikale ondersteuning door Rui Suprihadi

*“... misschien ontdekken (we) dat onze wereld
niet alleen maar kommer en kwel is
zoals wij elkaar vaak doen geloven
en wat mij ook wel eens somber stemt.
Dan leren we weer om te geloven in het wonder
van de mensen om je heen ...”*

Eerste lezing: Leviticus 19

Tweede lezing: Inzicht

Opening

God hoopt op een wonder
Zijn boodschap lijkt te vervagen
Of wordt op eigen wijze opgedragen

God hoopt op een wonder
Zijn liefde lijkt vaak moeilijk te accepteren
Dus denkt de mens zichzelf als verlosser te
kunnen profileren

God hoopt op een wonder
Geen ik maar jij
Geen ik maar wij

Want een mens is gemaakt om elkaar lief te
hebben
Dus blijft God hopen op een wonder, een
liefdevol gebaar
Zullen we ooit echt geloven in elkaar?

Lied: Cent mille chansons *Frida Boccara*

Er zullen honderdduizend wijsjes zijn
Als de tijd van de honderdduizend
seizoenen aanbreekt
En er honderdduizend geliefden zijn
Net als wij beiden
In het aardse bed liggen, dat helemaal blauw is
Honderdduizend wijsjes, alleen maar voor ons
Honderdduizend horizonten, voor ons

Gedeeld door geluk
Allemaal opengelegd door ons hart
En onzinnige kastelen
En met sterren overdekte boten
En vergeten sterren
En jouw ogen en de mijne
In een oceaan van liefde

Er zullen honderdduizend wijsjes zijn
Als de tijd van de honderdduizend seizoenen aanbreekt
Honderdduizend huizen
Die jouw naam dragen
Te midden van de oogsten der aarde
Honderdduizend wijsjes alleen maar voor ons
Honderdduizend horizonten voor ons
Gedeeld door geluk,
Allemaal opengelegd door ons hart
En erkende gebieden
En radeloze wouden
En verboden verdriet
En jouw ogen en de mijne
In een oceaan van liefde

Welkom en inleiding

Van harte welkom hier in de Duif!
Welkom jij trouwe Duifganger, welkom aan jou als je zomaar binnen kwam lopen en
nieuwsgierig bent of gewoon af en toe hier binnenloopt.
Welkom jij die gelooft in mensen, want jij hoort bij de Duif, voor en door bevlogen mensen.

In onze zomerserie “geloof jij in de zomer” zijn de nodige thema’s al de revue gepasseerd.
Sommigen hebben veel met elkaar gemeen.
Alle seizoenen van het weer en de seizoenen in je hart, de liefde waar je – ondanks een
verbroken relatie - in blijft geloven.
Het geloof in jezelf en het geloof in elkaar.
Het geloven in de Hollandse zomer is dit jaar niet zo moeilijk; op een heftige zomerstorm na,
krijgen we de een na de andere zonovergoten dag in ons schoot geworpen.

Bij de laatste voorgangers vergadering koos een ieder een thema die aansloot bij “geloof jij
in de zomer”.

Geloof jij in jezelf en in elkaar sluiten naadloos op elkaar aan.

Bert en ik waren ook samen op de liturgieavond en ook daar concludeerden we al snel dat
beide thema’s onbetwistbaar verbonden zijn met elkaar.

Want, hoe kun je in je medemens geloven als je niet in jezelf gelooft?

Hoe kun je naar de ander luisteren als je niet naar jezelf luistert?

Hoe kun je begrip op brengen voor iemand als je jezelf steeds veroordeeld?

Maar jammer genoeg lijkt het in de wereld van vandaag wel of steeds meer mensen alleen
nog geloven in eigen gewin en vooral hun eigen gelijk; en dat is een slechte fundering voor
het geloof in elkaar.

Ook in de liturgie gaven sommigen aan dat wantrouwen er soms heel makkelijk insluipt.

Ook mij leek het in eerste instantie zo'n makkelijk te pakken thema; geloven in elkaar. Maar in de dagelijkse praktijk is het best verdomd moeilijk af en toe, ook voor mij. Daarom ben ik Bert dankbaar dat hij, na zijn haast onmogelijke uitdaging de juiste schroefjes te vinden voor een klus; een goede basis heeft gelegd in het slot van zijn overweging. Geloven in jezelf als basis voor geloven in elkaar.

Het geloof in elkaar hier in de Duif ondervond ook onze Thea, die behoorlijk knock out bestraald, nu gelukkig weer onder ons is en vrolijk verder gaat, want ze heeft me beloofd tenminste 100 te worden.

De steun en warmte uit de Duif gemeenschap heeft haar goed gedaan toen ze zo ziek was en daarom ben ik blij dat ze mijn uitnodiging aannam; omdat zij gelooft in de Duif gemeenschap en gelooft dat we er een mooie viering van gaan maken! Thea; het is zo fijn dat je er weer bent!

Ik voel me zonder koor altijd wat ontheemd dus heb ik het mijzelf gemakkelijk gemaakt en gewoon impulsief gekozen wat ik mooi vind, zoals het tijdloze cent mille chansons van Frida Boccara. Ik heb er ook een Duitse aria van Bach bij gehaald en mijn man Rui zingt over onze "mad World". Ook een variatie op wek mijn zachtheid weer komt langs en als slotlied uiteraard een lied voor de een en de ander, zingt allen uit volle borst mee, ondanks dat we het zonder dirigent moeten stellen.

Ik wens ons een mooi uur toe met en voor elkaar.

Lied: Wek mijn zachtheid weer

Huib Oosterhuis

Eerste lezing - Leviticus 19

Wanneer je de graanoogst binnenhaalt, oogst dan niet tot aan de rand van de akker en raap wat blijft liggen niet bijeen.

En wanneer je bij de wijnoogst druiven plukt, loop dan niet alles nog eens na en raap niet bijeen wat op de grond is gevallen, maar laat het liggen voor de armen en de vreemdelingen.

Ik ben de HEER, jullie God.

Steel niet, lieg niet en bedrieg je naaste niet.

Leg geen valse eed af als je bij mijn naam zweert, want daarmee ontwijdt je de naam van je God. Ik ben de HEER.

Beroof niemand en pers een ander niet af. Betaal een dagloner zijn loon nog op dezelfde dag uit. Spreek geen vloek uit over een dove en plaats geen obstakel voor de voeten van een blinde. Toon ontzag voor je God. Ik ben de HEER.

Wees niet partijdig wanneer je rechtspreekt. Trek onaanzienlijken niet voor en zie machthebbers niet naar de ogen. Spreek rechtvaardig recht over je naasten.

Breng het leven van een ander niet in gevaar door lasterpraat over hem rond te strooien. Ik ben de HEER.

Wees niet haatdragend. Als je iemand iets te verwijten hebt, roep hem dan ter verantwoording en laad niet omwille van een ander schuld op je door je te wreken of wrok te blijven koesteren. Heb je naaste lief als jezelf. Ik ben de HEER.

Tweede lezing – Inzicht

Inspiratieblog

Op een dag gingen vader en zoon met een ezel op pad. Vader wilde lopen en zette zijn zoon op de rug van de ezel. Zo gingen zij op weg tot zij mensen tegenkwamen die zeiden: 'Zie daar de wereld op zijn kop. Die gezonde jongen zit rustig op de ezel, terwijl zijn arme, vermoeide vader nauwelijks vooruit komt.' De jongen hoorde dit, schaamde zich en stapte af. Hij wilde dat zijn vader verder op de ezel zou rijden. Zo liepen ze voort. Even later hoorden ze: 'Moet je dat zien. Wat een ontaarde vader, die zelf lekker op de ezel zit en zijn kind laat lopen.' Na dit verwijt zei de zoon: 'Kom, laten we samen op de ezel rijden.' Zo vervolgden ze hun weg tot zij mensen tegenkwamen die zeiden: 'Kijk, dat arme beest. Zijn rug zakt door onder het gewicht van hen beiden, wat een dierenbeulen.'

Daarop zei de jongen: 'Laten we allebei te voet gaan, dan kan niemand ons nog verwijten maken.' Zo liepen ze verder achter hun ezel. Tot voorbijgangers commentaar leverden: 'Zie deze dwazen. Ze lopen in de brandende zon en geen van beiden denkt eraan op de ezel te gaan zitten.'

Vader richtte zich tot zijn zoon en zei: 'Tja, mijn zoon, hoe je je ook gedraagt, op- en aanmerkingen zullen er altijd in overvloed zijn. Volg daarom altijd wat je eigen hart je ingeeft, maar blijf geduldig en liefdevol tegenover je medemens.'

Aria Genügsamkeit (Genoegzaamheid)

J.S. Bach

Genügsamkeit

Ist ein Schatz in diesem Leben,

Welcher kann Vergnügung geben

In der größten Traurigkeit,

Genügsamkeit.

Denn es lässet sich in allen

Gottes Fügung wohl gefallen

Genügsamkeit.

Overweging

Ik las afgelopen week een artikel in de Elsevier.

Er stond als headline, "een beter mens dankzij een pil".

Nu sta je tegenwoordig nergens meer van te kijken, maar dit artikel is toch op zijn minst opmerkelijk te noemen.

Het kwam er op neer dat in de farmacie sommige medicijnen mensen meer maar ook minder empathisch kunnen maken, zeg maar als "bijwerking van bestaande medicijnen."

Zouden we met die kennis de mensheid kunnen verbeteren, zo was de stelling.

Verwerpelijk en gevaarlijk zo was mijn eerste gedachte.

Zie je het voor je op het spreekuur bij je huisarts?

"Dokter, ik heb een ontzettende hekel aan de buurman, kunt u me iets voorschrijven?"

Dit lijkt me niet de weg naar empathie. Maar hoe dan wel?

Heb de mens lief en begin bij jezelf?

Het klinkt allemaal zo simpel, maar kijk een avondje naar het journaal en zie hoe moeilijk het is en het lijkt wel steeds moeilijker te worden met zoveel conflicten om ons heen. Hoe moeten we hier nu mee om gaan?

Zwart scenario

Weet je; Ik heb eigenlijk geen zin om op deze stralende dag een zwart scenario neer te zetten over al het haat en wantrouwen wat er bestaat in deze wereld en hoe lastig het schijnbaar is om in je medemens te geloven.

Ik wil eigenlijk net als Bert vertellen over mooie bloemen, prachtige kloosters, pannenkoeken eten en wandelingen maken in je uppie en wat het met je doet tijdens je vakantie en hoe je door wilskracht en geduld op den duur slaagt de juiste schroefjes te vinden om een klus te klaren; wat uiteindelijk een boost geeft aan je zelfvertrouwen. Ik doe ertoe!

Maar als ik in mijzelf geloof, en vind dat ik ertoe doe, wat kan ik er dan mee doen? Grootere dingen beginnen bij jou zo gaf Bert aan, maar hoe ga ik dan te werk? Hoe doen uiteindelijk WIJ ertoe?

Ik kom er even niet uit en ga terug naar Leviticus; daar lazen we de 10 geboden.

Steel niet, bedrieg niet, pleeg geen fraude, wees onpartijdig, haat niet.

Met deze regels zouden we al een heel eind kunnen komen, en ik ga er vanuit dat dit voor ons bv hier in de Duif geen probleem zal zijn.

Maar de lasterpraat wordt misschien al wat moeilijker; we oordelen soms vrij snel, zoals ook de man en zoon op hun ezel overkwam.

Wat ze ook deden, niemand geloofde in hun oprechte pogingen de reis zo comfortabel mogelijk voort te zetten voor alle drie.

Commentaar viel hun telkens weer ten deel.

Over fraude kunnen we het beter maar niet hebben, want daar zijn we de laatste jaren mee overspoeld en dat gaat gewoon schaamteloos door.

Het geloof in het eigen gewin als eigen gebod.

Vreemdeling

En wie zet zijn deur open voor de vreemdeling?

Zijn we daar in de praktijk al niet veel te wantrouwend voor geworden?

Jeetje Hans, wat een somber scenario gaat dit worden, maar zoals ik al zei; ik vind het een lastig thema, want het wij is veel lastiger dan het ik.

Dan gaat de bel en een aardig meisje drukt een flyer in mijn hand.

“Op 23 augustus wordt er een nieuwe kerksgemeente geopend op IJburg, zo geeft ze aan, the River”

“Het gaat over God, liefde en elkaar ontmoeten”

“Oh wat leuk zeg ik; dus een beetje oecumenisch”

“Nou zegt ze, dat weet ik niet hoor, maar het gaat erom dat we als mensen elkaar ontmoeten en samen activiteiten ontplooiën. En we hebben een springkussen voor de kinderen. Dag! Tot ziens!”

Wat grappig en wat een ongelooflijk signaal op het moment dat ik even vast ben gelopen. De flyer ligt naast mijn laptop en ik laat het even bezinken.

Ik zoek alles veel te ver; de grootere dingen beginnen inderdaad bij jezelf.

Ik geloof in dit aardige meisje die bij iedere flat aanbelt en je de flyer persoonlijk overhandigt.

Dit meisje flyert voor een stukje geloof in elkaar, samen komen, naar elkaar luisteren en praten over God.

Zij is een stukje van de basis, geloven in elkaar waardoor het vertrouwen kan groeien.

Vertrouwen in elkaar, niet ergens om, niet om er zelf beter van te worden, maar uit respect voor elkaars leven en elkaars eerlijke bedoelingen, hoe verkeerd die misschien ook uit mogen vallen.

Wantrouwen

Zo verging het ook Jezus van Nazareth. Hij werd ooit door de dorpelingen hevig gewantrouwd. Ze vonden eigenlijk wel dat Hij met grote wijsheid sprak. En als Jezus mensen geneest, reageren mensen op verschillende wijzen. De een vindt het duivels, de ander dat zoiets opgepast is op de sabbat; een derde vindt dat het bedriegerij moet zijn. Maar eigenlijk praten ze allemaal vanuit dezelfde achtergrond: wat beeldt die timmermanszoon zich in? Dat Hij God zelf is?

Is het soms niet onbewust dat we ook proberen God zelf op een afstand te houden? Een beeld te maken van een verre, hoge, onbereikbare God?

Dat is toch veel veiliger dan een God-in-ons-midden, een God-met-ons?

Misschien zijn we wat wantrouwend tegenover een God die ons zoekt, een God die hoopt de mensen te verbinden, zoals Hij zijn eigen leven met het lot van mensen verbonden heeft. Als we daarom wat minder wantrouwend tegenover elkaar zouden staan, zouden we wellicht in elkaar iets kunnen ontdekken van Zijn aanwezigheid in hen. Want God is aanwezig in je eigen man, vrouw, kind of vriend, maar ook in je denkbeeldige vijand. Maar dan moet je je kwetsbaar durven opstellen, en je eigen fouten durven toegeven en dat is lastig voor ons ego.

Géén kommer en kwel

Maar als het ons lukt, zullen we misschien ontdekken dat onze wereld niet alleen maar kommer en kwel is zoals wij elkaar vaak doen geloven en wat mij ook wel eens somber stemt. Dan leren we weer om te geloven in het wonder van de mensen om je heen. Is het me nu uiteindelijk dan toch gelukt om aan het geloof in elkaar een meer optimistische draai te geven? Jullie mogen het beoordelen, met elkaar, hier in de Duif.

De flyer bewaar ik, ik ga zeker eens kijken in die nieuwe kerk op IJburg. Al is het alleen maar om eens uitbundig te springen op het springkussen met de kinderen en m'n hondje. Dat vind ze vast leuk.

Amen.

Mad World

van Gary Jules door Rui Suprihadi

*All around me are familiar faces
Worn out places / Worn out faces*

*Bright and early for the daily races
Going nowhere / Going nowhere*

*Their tears are filling up their glasses
No expression / No expression*

*Hide my head
I want to drown my sorrows
No tomorrow / No tomorrow*

*And I find it kind of funny
I find it kind of sad*

*The dreams in which I'm dying are the best I've ever had
I find it hard to tell you
I find it hard to take
When people run in circles it's a very very
Mad world / Mad world*

*Children waiting for the day they feel good
Happy Birthday / Happy Birthday*

*And they feel the way that every child should
Sit and listen / Sit and listen*

*Went to school and I was very nervous
No one knew me / No one knew me*

*Hello teacher
Tell me what's my lesson
Look right through me / Look right through me*

*And I find it kind of funny
I find it kind of sad
The dreams in which I'm dying are the best I've ever had
I find it hard to tell you
I find it hard to take
When people run in circles it's a very very
Mad world / Mad world
not your your world
Mad World*

Geloofsbelijdenis

Ik geloof dat ik op deze aarde ben
om iets moois, iets goeds
van mijn leven te maken.

Ik geloof dat ik de verplichting heb:
iets moois van deze aarde te maken,
ook voor de ander.

Ik geloof, dat ik met volle teugen mag genieten
van alles wat deze aarde te bieden heeft,
maar nooit ten koste van een ander.

Ik geloof dat ik naar de geest van Christus
moet leven en mijn medemens
de hand moet reiken,
door naast hem te leven,
en hem begrip en liefde te tonen.

Ik geloof, dat ik door zó te leven
mijn leven zin geef; en dan
is het leven waard geleefd te worden.
Amen.

Rond de tafel verzameld

Intenties uit het groene boek

Tafelgebed

Allen: Wij breken en wij delen
wij breken samen brood
en reiken aan elkaar de beker
een eeuwenoud gebaar

Een teken van bevrijding
het vieren van gemeenschap
belijden van gelijkheid en solidariteit

Een mens nam dit teken
Jezus van Nazareth
Hij nam het brood, de beker
en sprak tot ons, zijn vrienden

Zijn leven dat was delen
zo willen wij ook leven in solidariteit
met de mensen van vandaag

Daarom herhalen wij vanmorgen
dit oud gebaar van breken en delen.

Uitnodiging delen en breken

Gedicht

Eugeen Laridon

Vrienden
zijn als bomen
op een goede afstand
van elkaar geplant.

Zo moeten ze elkaar niets betwisten,
ze kennen ook geen afgunst
maar nodigen wel elkaar uit
om hoger te groeien.

Vrienden
zijn als bomen
en bomen buigen niet
maar wuiven.

Onze vader

Geef ons een nieuw hart,
Open en vriendelijk voor alle mensen.

Geef ons nieuwe ogen,
Om U te ontdekken in mensen in al wat ons overkomt.

Geef ons een nieuw geloof,
Dat ons in staat stelt vol vertrouwen opnieuw te beginnen,
Geef ons nieuwe hoop,
Die durft uitzien naar die bijna onmogelijke vrede.

Geef ons nieuwe liefde,
Diep als de zee, warm als vuur, sterker dan de dood.
Amen.

Slotlied: Lied van de een en de ander

H.Oosterhuis/A.Oomen

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje,
zag ik jou.

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend mijn hart is aan.
Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat de zee mij riep,
haar spiegel, tij en tegentij,
de poolster, de windstilte,
riep jij mij.

Ik kocht een fluit, ik floot
een sluier om je heen van vuur,
een lichaam meer,
tegen de lange duur.

Als ik ooit komen zou
waar bronnen zijn, bauxiet,
een paar gewiekster woorden dan dit:
ben jij daar?

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend mijn hart is aan.
Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje.
Zag ik jou...

Afsluiting en zegenbede

